

Banky. Průšvih. To hlavní teprve přijde!

Markéta Šichtařová vysílá vážné varování

- CZ24 News | 27. března 2023

Selhání bankovních institucí, otřesy na finančních trzích a pokračující nejistota dnes staví svět do podobné situace jako v roce 2008 nebo v roce 1929. Z postupu amerického Fedu při zvyšování úrokových sazeb před celosvětovou finanční krizí v roce 2008 a nyní se dá odhadovat, že tentokrát přijde „až“ v roce 2025 nebo 2026. „Ta hlavní legrace je teprve před námi,“ upozorňuje Markéta Šichtařová.

Dalo se čekat rozhodnutí z minulé neděle, že druhou největší švýcarskou banku Credit Suisse, která vznikla v roce 1856, převezme její větší konkurent UBS, což je součástí státem podporované záchrany této banky?

Ne nadarmo se o některých bankách říká, že mají status „příliš velká na to, aby padla“. Některé banky prostě nepadají, protože při náznaku problémů jsou ihned přebírány bankami jinými. Ostatně my to známe od nás od IPB. Nebylo to tedy vůbec překvapivé. V zásadě takové banky lze i celkem snadno identifikovat. Říká se jim také banky „systémové“ a třeba ČNB je má definované tak, že jejich bilance přesahuje 10 % všech aktiv celého bankovního sektoru.

Americká centrální banka FED doprovedla své oznámení o zvýšení sazeb pouze o 25 bazických bodů prohlášením, že bankovní systém USA je zdravý a odolný. Byly krachy bank Silicon Valley Bank (SVB) a Signature něčím nepodstatným a zcela výjimečným, co o zdraví bankovního systému v USA pranic nevypovídá?

Vůbec ne. Pokud jste si mysleli, že už nějaký ten den jste o bankách a jejich pádech mnoho neslyšeli, a proto je bankovní krize zažehnána, pak řada finančníků si myslí něco docela jiného. Zmíním třeba generálního ředitele investičního fondu Man Group Luka Ellise, jenž své názory ventiloval veřejně na konferenci tiskové agentury Bloomberg zaměřené na svět financí, která názor tohoto významného finančního hráče okamžitě roztřoučila do světa. A tím klid opět skončil. Luke Ellis považuje za ohrožené především menší a regionální banky v USA a menší banky v Británii.

O bankách v eurozóně nemluvil, ale možná jen proto, že sám je zasazen do anglosaského světa. Já však evropské banky – zejména ty menší a regionální – považuju za zrovna tak ohrožené, a to ze dvou důvodů. Zaprvé, pohyb úrokových sazeb do záporných hodnot, jejich následné zvýšení, a také míra inflace, což je to ono, co vyvolává a bude vyvolávat problémy banky, jsou v eurozóně extrémnější než v USA. A zadruhé, zdá se, že státní autority v Evropě si méně připouštějí a méně chápou podstatu stávajících problémů.

Selhání bankovních institucí, otřesy na finančních trzích a pokračující nejistota teď už dokonce i kolem Deutsche Bank, to zvyšuje podle mnohých odborníků pravděpodobnost tzv. Minskyho momentu, tedy ekonomického kolapsu. S tímto ekonomickým pojmem přišel před několika lety akademik Hyman Minsky, jenž ve svých publikacích rozebíral důvody, které ke zhroucení celého systému mohou vést. Jde pořád jen o teoretickou možnost, nebo ekonomický kolaps opravdu hrozí? Nebyla větším nebezpečím situace z roku 2008?

Je to podobná situace jako v roce 2008 nebo v roce 1929. Víte, věc se má tak, že centrální banky mají v podstatě na výběr: Buď boj proti inflaci, ale o to utaženější smyčka kolem krku bank. Anebo pomoci bankám, ale potom rezignace na inflaci. Nyní je už více než jasné, co si centrální bankéři vybrali.

Jejich hlavní vzkaz zní, že se podle všeho rozhodli problémy bank spíš bagatelizovat. Pro pozorovatele to vypadá, že se domnívají, že šlo o izolované události, které se nebudou opakovat.

Všechny centrální banky světa již pochopily, že inflace zůstane ještě dlouho celosvětově zvýšená. Všechny z nich si v tuto chvíli vybraly více či méně bojovat proti této inflaci bez ohledu na to, že banky čelí odlivu vkladů a že zvyšování úrokových sazeb ještě více zhoršuje schopnost dlužníků bankám splácet. Jak moc to banky poškodí, se ukáže teprve v následujících čtvrtletích. Časové zpoždění mezi zvýšením úrokových sazeb a skutečnou bankovní krizí je totiž dosti dlouhé.

Americký Fed začal zvyšovat úrokové sazby z 1 procenta už v roce 2004 a vyhnal je až na 5,25 % v roce 2006. Následná celosvětová finanční krize, která tím byla způsobená, však přišla teprve až v roce 2008. Nyní začal Fed zvyšovat úrokové sazby z 0 % v roce 2022 a už v roce 2023 jsme na 5,25 %. Rychlost jejich zvýšení tedy byla vyšší a absolutní hodnota jejich růstu byla vyšší než před poslední finanční krizí. A kdyby tentokrát měla stejně dlouhé zpoždění jako posledně, přišla by teprve „až“ v roce 2025 nebo 2026. Jinými slovy, opět opakuji, že ta hlavní legrace je teprve před námi.

Od svého nástupu do funkce ministra financí byl Zbyněk Stanjura kritizován za nedostatečnou odbornost. Začátkem dubna se jeho novým náměstkem stane Marek Mory, který působil od roku 2017 do letošního února v bankovní radě ČNB, přičemž poslední čtyři roky zastával funkci viceguvernéra centrální banky. Co tento docela pikantní přestup může přinést do vedení resortu i vzhledem k postojům, které nový ministrův spolupracovník zastával v ČNB?

Samozřejmě netuším, nakolik odbornost Marka Mory nakonec pomůže chodu ministerstva financí vzhledem k tomu, že jde o obrovský úřad; faktem ale je, že jeho odbornost je vysoká zejména v měnově-politických otázkách. Takže za mne je to fajn přesun a skoro je mi líto, že opustil ČNB, protože ta mu slušela. Ale samozřejmě jedna vlaštovka jaro nedělá a jeden náměstek nedělá ministerstvo financí...

Česká republika má tak aktivního prezidenta, jakého asi ještě neměla, a to je Petr Pavel ve funkci necelé tři týdny. Rozdává rozumy na všechny strany a vládě Petra Fialy nově poradil, že bude třeba být razantnější vůči organizátorům demonstrací, protože se neustále schovávají za svobodu slova, ale často jsou jejich projevy za hranou podněcování k násilí a k destrukci systému. Je načase ukázat rozvracečům pevnou ruku a zajistit lidem klid na práci, když použijí terminologii z období před rokem 89?

Terminologii z osmdesátých let? Tak proč jen mě tak moc připomíná dnešní terminologii...? Nový prezident se svou komunistickou minulostí vůbec nepřekvapuje. Od komunisty bych vážně nečekala, že bude svobodu slova - a svobodu obecně - uctívat. Prezident by si možná ale měl znovu přečíst Ústavu, aby si ujasnil, jaké jsou jeho pravomoci. Prezident není poradním orgánem vlády. Nejlepší cesta k vyprovokování skutečného násilí je bránit lidem ve shromažďování a vyjadřování. To se potom papiňák nespokojenosti začíná tlakovat a skutečně může vybuchnout násilím frustrované veřejnosti.

Z podobného soudku je i informace o tom, že rektor Vysoké školy ekonomické Petr Dvořák požádal předsedu akademického senátu Národohospodářské fakulty VŠE o bezodkladné svolání schůze, na které by se mělo jednat o odvolání děkana fakulty Miroslava Ševčíka. Určitě dění na své alma mater včetně studentských protestních akcí sledujete. Jaký z něj máte pocit?

Vůbec nevím, co se na oné demonstraci, na které byl přítomen Miroslav Ševčík, stalo, ale podstatná

je jiná věc. Pokud nedošlo k porušení zákona, což by patřilo do rukou policie, nemá se škola či jakýkoliv jiný zaměstnavatel co vyjadřovat k politickým názorům svého zaměstnance. Otázka zní: zákon porušen byl, či nebyl? A pokud byl, pak necht' se policie činí. Pokud nebyl, necht' zaměstnavatel mlčí.

[ZDROJ](#)